

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редукція й Адміністрація:
Львів, РИНОК Ч. 12 П. ПОВ.
Телефон Редукції 248-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Код: П. К. О. Львів 304.000
" Балву Чеських Легіонів
Прага "Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

місячно (з книжкою)	3.00 зол.
чвертьрічно	15.00 "
піврічно	30.00 "
річно	60.00 "

В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ. У ЧЕ.
ХОСЛОВАЧИНІ 30 НОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО
КНИЖКУ Б-НИ "ДІЛА" В ОБЕМІ 10-15 АРКУШІВ ДРУКУ.

ПАЛЬТА оригінальні **ФАБРИКА** **Рот і Рудерфер**
англійські **ОДЯГІ В** Львів, Легіонів 3/1. (над кіном Палас)

Розв'язання сойму і сенату.

І це вже бувало.

НАТ повідомляє:

Дня 13. ц. м. в год. 14-й директор бюро до
співізначних доручень у президії ради міністрів
Мечислав Лепецький доручив маршалам сой-
му і сенату розпорядок президента Польщі у
справі розв'язання законодавчих палат такого
місту:

Вік часу останніх виборів до законодавчих
палат дійшло у внутрішнім житті Польщі до
суттєвих перемін, проявилась нова і знаменна
ініціатива в ділянці завдань, що стоять перед
співізначністю, зросло в широких масах народу

зрозуміння потреби активнішої участі у праці
для держави. Тому вважаю вказаним віднови-
ти склад тих палат, щоб вони могли у своїй
праці виявити повніше течії, що нуртують у
суспільності. Від нових законодавчих палат
жодатиму, щоб заняли становище у справі ви-
борчих ординацій до сойму і сенату. У зв'язку
з тим розв'язую з нинішнім днем сойм і сенат
на основі ст. 13, уст. 2, т. г) конституції.

Президент Польщі:
І. Мосціцький.

З ПРИВОДУ ВИБОРЧОГО ОБІЖНИКА ПРЕМІ-
ЕРА СКЛАДКОВСЬКОГО.

Львів, 13. вересня 1938.

Наближаємося до стадії виборів до установ
територіальної самоуправи. В липні ц. р. ухва-
лено в соймі і сенаті три закони з ділянки те-
риторіальної самоуправи: статут для міста Вар-
шави, виборчу ординацію для міст і виборчу
ординацію для виборів громадських, волосних
і повітових радних. Вони мають дату 16. серп-
ня ц. р., оголошено їх у Віснику Законів з 29
серпня ц. р. ч. 63.

Статут міста Варшави національно нас не
торкається. Зате важні для нас виборчі орди-
нації, що ввійшли недавно в життя замість до-
теперішніх виборчих регулямінів, виданих сво-
го часу у формі розпорядку міністра внутріш-
ніх справ, які кожної хвилини міг він змінити.
Цього на майбутнє не буде тому, що нові ви-
борчі ординації мають форму законів, яких не
може змінити міністерський розпорядок.

Загально про зміст нових виборчих орди-
націй писали ми вже на сторінках "Діла" з на-
годи соймових дебат над ними і безпосередньо
після їх ухвалення. Подрібно обговорити їх о-
крема брошура, що недовзі появиться друком
накладом УНДО. Тут слід тільки пригадати,
що залишено в нових виборчих ординаціях о-
сновні постанови дотеперішніх виборчих регу-
лямінів, між ними найголовніше — посеред-
ність при виборах волосних і повітових рад,
попільшуючи лише в користь виборців техніку ви-
борів та процедуру з виборчими рекаляціями
і протестами. Та це все не суттєві справи, коли
поширено державній адміністрації рішальний
вплив на вислід виборів та не унормовано зако-
ном вибору провідних органів територіальної
самоуправи. І тут буде, як бувало, а що було,
знаємо з життєвого досвіду.

Іде тепер головню про політичну сторін-
ку, що П несуть зі собою недалекі вибори до
посидинок установ територіальної самоупра-
ви. А саме вислід виборів до сойму і сенату, що
теж уже не за горами, залежить у великій мірі,
а то й рішально при визначуванні кандидатів
до соймових виборів, від деяких органів тери-
торіальної самоуправи і від державної адміні-
страції, що ними кермує. Деякі польські опози-
ційні партії, передовсім найчисленніша партія
— людвці, ще й досі не вирішили, чи вості-
муть участь у самоуправних виборах, чи їх
збойкотують. Людвці вирішують це в найближ-
чому часі, порозумівшись передтим зі своїм
начальним рабіном — В. Вітосом, до якого в-
бираються людвці провідники.

Питання — участь у самоуправних виборах
чи їх бойкот — у польському селі формально
ще не вирішене. А урядові теперішнього режі-
му, що даремне старається заволодіти поль-
ським селом, незвичайно залежить, щоб саме
людвці втягнути в орбіту самоуправної полі-
тики. Рахунок такий, що раз людвці ввій-
дуть до установ територіальної самоуправи і то
офіційно у більшому числі, то возьмуть у-
часть і у виборах до сойму і сенату навіть на
основі теперішньої, бойкотованої ними вибор-
чої апаратури, маючи можливість прихиль-

Військовий бунт на Савітській Україні.

НОВОБРАНЦІ НЕ ХОТЯТЬ СЛУЖИТИ У ВІЙСЬКУ ПОЗА УКРАЇНСЬКОЮ ТЕРИТОРІЄЮ.

Новобранці, що мали відіхати до гарнізо-
ну у середній Росії, збунтувалися на станції
Ромодан (Подгавщина), вийняли послух, роз-
броїли залізничну сторожу, уладили віче та рі-
шили, що відбудуть військову службу лиш на

Україні.

Наспів відділ ГПУ, дійшло до перестрілки
— по обох боках згинуло по кілька людей.
Більші частини ГПУ оточили Ромодан. (АТЕ.)

Комуністи намагалися викликати міжнародний конфлікт.

Високий комісар еспанського Марока (що
позиває над урядом) ствердив у комунікаті,
що вночі з 10. на 11. ц. м.

міжнародних поліція в Танжері арешту-
вала озброєну ватагу, зложену з кіль-
кох осіб, що намагалися вдер-
тись до еспанського Марока. Устійне-
но, що вони намагались викликати між-
народний конфлікт.

Навряд після останньої промови Гіт-
лера мали вони викликати інцидент в
еспанському Мароку. На границі при-
тримано кільканацять самоходів зі
зброєю.

"Радіо Насіональ" повідомляє, що була
це комуністична змова. Еспанське Мароко ле-
жить між французьким Мароком та знеутра-
льованим містом Танжером, що ним управляє
рада консулів середземноморських держав.

Перелет над німецько-французьким пограниччям заборонений.

Як подіє Німецьке Інформаційне Бюро, на
основі постанови міністра летунства від 20. ц.
заборонено літакам перелітати над округом
Біссу, Трієру, над Палатинатом та над Ба-

деном.

Колиб над тими просторами появилася
якийсь цивільний літак, поліцейні літаки зі-
стрілять його.

Велика Британія реорганізує армію В Індії.

Урядовий комунікат повідомляє, що бри-
танський уряд основно зреорганізує індійську
армію. Від 1. жовтня 1939. р. кредити на неї
кількість з півтора на 2 мільйони фунтів річно,

з модернізувати кілька одиниць та скріплять ле-
гінські сили новими апаратами.

Окрема комісія експертів розгляне справу
на місці.

Італійська офіційна агенція про ролію Москви

В НІМЕЦЬКО-ЧЕСЬКОМУ КОНФЛІКТІ.

Громадський кореспондент агенції Стефані об-
говорює протинімецькі демонстрації в Чехо-
словацькій пресі представляє їх як ви-
раження національного почуття народу, який обу-
рається заляканням уступками. Тимчасом у ди-
пломатичних колах Праги ці демонстрації

роблять прикрі враження, як небезпечне заог-
ичування ненависті проти німців; у цьому ви-
разно добачують руку Москви, що намагається
всіма силами не допустити до заспокоєння до-
магань судетських німців.

тів до союму та їх очевидно пізніше вибрати. Ця можливість не виключена в деяких випадках і при елітарній (для вибраних) виборчій системі до сенату.

Без сумніву, для приєднання польської опозиції, у першу чергу людських, понехати виборчі бойкотів наміри, оголошено у пресі обіжником прем'єра Складковського як міністра внутрішніх справ з 9. ц. м. у справі самоуправних виборів, виданих до воєводів та інших достойників цієї рани, до старостів і міських та волосних управ у цілій Польщі за винятком польського воєводства, що має власну територіальну самоуправу.

Змістом цього обіжника є обіжника уряду, що недалекі вибори до установ територіальної самоуправи будуть чисті і свободні від натиску державної адміністрації. Бажанням уряду, як говорять обіжники, є дати повну змогу у межах самих законів свободного, непримусового вибору таких кандидатів, яких бажає більшість виборців. Одним словом, іде про те, щоб ніяким чином, з ніякої сторони, не фальшовано дійсної волі виборців та щоб переведення цілого виборчого акту від початку до кінця йшло тільки законно та об'єктивно. Між іншим йде теж і про те, щоб усі виборчі оповістки: про розписання виборів, листи кандидатів, речинці голосування подавали до відома виборців виступи у такий спосіб, щоб загал виборців задалегідь про них довідався, щоб не роблено труднощів при реєстрації та при голосуванні — врешті, щоб ретельно обчислено висліди голосування.

Ну, кращого змістом обіжника і не слід бажати. Йде про його виконання. І це вже було і в Польщі і перед тим з нагоди різних виборів, між іншим останньо з обіжником того самого міністра восени минулого року з нагоди виборів солтисів. І чи багато на практиці з цього вийшло? Чи задержано повну законність і об'єктивність? Чи не було натиску державної адміністрації? Про що говорять виборчі протести і скарги до Найв. Адмін. Трибуналу, соймові інтерпеляції та промови в соймі і сенаті?

Пан ген. Складковський покликується у своєму обіжнику, що охороною чистоти виборів є карні санкції, передбачені карним кодексом у випадку їх порушення. Карний кодекс зобов'язує від 1. вересня 1932. р. і від того часу відбулися вже вибори і до всіх установ територіальної самоуправи і до парламенту, а до чистоти виборів небагато причинилися цитовані в обіжнику статті 118 до 124 к. к. Тут треба ще дисциплінарної санкції в самому обіжнику, щоб кожний і то безумовно кожний, урядовець, передовсім з державної адміністрації, що має діла у виборах, відповідав безпосередньо і негайно в дисциплінарній дорозі під загрозою, що негайно втратить посаду на випадок будьякого порушення виборчих законів — без огляду на те, чи його справою займаються прокуратура і суд, чи ні. Тільки тоді, коли надірна влада державної політичної адміністрації

страшії потягатиме негайно і безоглядно до строгої дисциплінарної відповідальності винуватих підчинених урядовців, можна говорити, що чистота виборів забезпечена.

Ще одна річ. Територіально вибори поділено на три етапи. У двох останніх місяцях цього року відбудуться вибори громадських радних тільки в центральних і східних воєводствах, у першій половині 1939. р. такі самі вибори в західних воєводствах, а шойно пізніше мабуть вже в другій половині 1939. р. відбудуться вибори громадських радних у південних воєводствах, себто в Галичині. Раніше переведуть вибори на міських радних.

Таке „етапування“ виборів теж не без політичного підкладу. Йде про те, щоб здобути практику для дальших етапів, між ними найтруднішого в Галичині — і то у Східній — з огляду на українців і в західній з огляду на Вітоса, де є його головна домена.

Наше становище до самоуправних виборів

очевидно зовсім незалежне від такого чи іншого становища польської опозиції в тій справі. Наше громадянство мусить до них як слід підготуватися, арганізувати усі свої сили, щоб здобути належну нам репрезентацію у всіх установах територіальної самоуправи. Перевести вибори на міських радних до виборів міських і громадських радних, бо від висліду останніх виборів, а далі і повітових рад, а шойно і українські незалежні кандидатури до сенату, якщо вибори до них відбулися ще на основі дотеперішньої ординації.

Останній виборчий обіжник ген. Складковського — як сказано — не новина. Це вже було. Йде про те, щоб його справді і то виконали та щоб заповіджену чистоту виборів і об'єктивність та законність у переведенні виборів пристосовано в цілому і без застережень теж і до українських виборців та їх кандидатів.

Д-р Степан Баран.

Колода на шляху.

„ЗЕМЛЯ І ВОЛЯ“ ПРОТИ УКРАЇНСЬКО-МОСКВОФІЛЬСЬКОГО НАБЛИЖЕННЯ.

Конкретним прикладом, доказом „во очію“ на те, що деякі залишки галицького москвофільства, ховаючись перед життям за мурами кількох установ, не мають амбіції бодай з цього захистного місця, бодай у цій переважній історичній потребі причинитися до оборони рідного народу перед наступом, є стаття львівського москвофільського тижневика „Земля і Воля“ з 11. вересня ц. р. п. н. „Світло і тінь дискусії“. Світла в тій статті нема, зате є в ній побільше тіні, а найбільш неповажної саморефлексії.

Щоб зі свого боку, в імені тої москвофільської групи, речником якої вона є, промовити шлях до „перемиря чи порозуміння“ між українським громадянством і москвофілами. І тільки під тою умовиною ціла та дискусія мабуть не переливанням з пустого в порожнє, „цінним і позитивним об'ємом в нашій загальній життєвій“. Та вийшло інакше. „Земля і Воля“ використала дискусію про „мир чи війну з москвофілами“, щоби брехнею підміняти злобою та мегаломанською діалектикою проти українства, заслужити собі похвалу і пр

Найдешевше М А Т Е Р І Я Л И з першорядних закупів найкращих бельєвих фабрик у фірмі Е. М. РОТ Львів, Казимира Великого 12. Тел. 271-1840

Англіські взори шев'ютів і самоділів у великих виборі.

Згадана стаття „Землі і Волі“ має бути відповіддю з москвофільського боку на першу з трьох статей І. Кедрини, що появилася в „Ділі“ з 3. серпня ц. р. п. н. „Наше становище у справі миру чи війни з москвофілами“, в дискусії, що — як пише „Земля і Воля“ — „еслиби і не привела до ніяких конкретних наслідків в виді якогось перемиря чи порозуміння“, то „єсть цінним і позитивним об'ємом в нашій загальній життєвій“.

З уваги на таку вступну заяву можна було надіятися, що „Земля і Воля“ зацікавлена в тім

знання на сторінках „Дзєнніка Польського“ якщо поза групою „Землі і Волі“ не було жодних інших москвофілів — убити осиковий змагання вирівняти загально-національний фронт оборони. Дійсно: незавидна робота!

„Земля і Воля“, переповідаючи до статті і критикуючи згадану статтю І. Кедрини, який же спинюється і найбільше насолоджується тим її уступом: „Зближення до москвофільства і відчуження великої частини українського і безумовно величезної частини української патріотичної молоді — це не національна зрада. Тут уже покутує український комплекс нижчості: підсвідомий страх, що не ми творимо атракційну силу, а з якою ми зближимося, і не ми його до нас притягнемо, тільки дамо себе притягнути головою і з ногами, а серцем і з душею — ширшими словами, що грозить свіжа хрустина“.

З наведеного уступу статті І. Кедрини на думку „Землі і Волі“ — виходить, що українське громадянство „вчуває, що приваблює зближення і порозуміння з москвофілами, і найбільше насолоджується тим, що грозить якби підданним українофілів під дугою москвофілів“; 2) „українське громадянство нібито видить, що воно з його масовими силами творить якусь силу, а між тим українське громадянство чує підсвідомо, що воно не може притягнути до себе москвофілів, і становить для них ніякої атракційної сили“; українська молодь „може бути і дуже патріотична, але вона йде в життя навіть без патріотичного багажу, який має частина українського громадянства, відносячись до категорії б. русских“.

Даємо аж так багато місця неблизькій „Землі і Волі“ про „страх“ українського громадянства опинитися під командою москвофілів і „національний багаж“ молодих москвофілів єдино тому, щоб довести, що вони не можуть притягнути до себе москвофілів, і становить для них ніякої атракційної сили“; українська молодь „може бути і дуже патріотична, але вона йде в життя навіть без патріотичного багажу, який має частина українського громадянства, відносячись до категорії б. русских“.

Стан переговорів між чехословацькою владою і судето-німецькою партією.

Прага, 9. IX. 1938.

В минулу середу (7. IX) голова ради міністрів д-р М. Годжа офіційно, іменем влади доручив судето-німецькій партії урядовий проект розв'язання національної проблеми в Ч. С. Р. Проект містить дев'ять точок: 1. Пропорційність урядництва згідно з відношенням окремих національностей. Кількість німецького урядництва має бути збільшена на 22%. 2. Локалізація урядництва згідно з засадою, що в німецькій країні прийматимуть урядовців німців, у чеській чехів. 3. Пропорційність у бюджеті. 4. Допомога акція для країн, пошкоджених економічною кризою. 5. Мовний закон на основі мовної рівноправності. 6. Компроміс у справах місцевої поліції. 7. Організація німецьких секцій у центральних урядах. 8. Охорона національних прав окремими розпорядками. 9. Організація жуп.

Перша і друга точка урядового проекту — це новина. В четвертій точці йде мова про державну позичку в сумі 700 мільйонів кч. на поліпшення економічного стану пограниччя, найбільш пошкодженого економічною кризою. Шкож торкається організація жуп, то це не будуть, як писалося в деякій закордонній пресі, кантони. Кантон — держава, а жупа — самоврядна організація. В дальших точках урядового проекту говориться про те, що кожну національність скрізь,

і в жупах, охоронятиме закон.

Уповноважені судето-німецької партії послали д-р Роше й Кундт визнали цей проект за основу для переговорів і заявили у голови ради міністрів того самого дня для переговорів.

Але в тому часі, коли у Празі голова влади вів переговори з представниками судето-німецької партії, в Мор. Острові відбувалися події, що причинилися до перевання переговорів. Перед окружним судом у Мор. Острові зібралося до 300 душ членів судето-німецької партії, які домогалися звільнення кількох політичних в'язнів. Підчас коли поліція розганяла демонстрантів, чинно зневажено посла судето-німецької партії д-ра Мей.

Діставши відомості про події в Мор. Острові, представники судето-німецької партії заявили увечері того самого дня у голови ради міністрів і заявили, що судето-німецька партія припиняє розмови з владою аж до часу ліквідації інциденту в Мор. Острові. Голова влади заявив уповноваженим, що видасть відповідний розпорядок про доказаний розклад цього інциденту та що винуваті будуть покарані. Внаслідок урядового розкладу інциденту засуспендовано в Мор. Острові поліційного урядовця і кількох поліційнтів.

М.О.-вич.

На щіточку до зубів

найуспішнішою є високовартісна паста до зубів Хлородонт 1-го 2-х денно, а саме: рано і ввечір. Паста до зубів Хлородонт усуває без сліду поганий на зубний осад. Гарні, білі зуби зєднують симпатію оточення. Просимо жадати, залежно від уподоби, пінкової або непінкової

пасти до зубів

Chlorodont

здушенням над правдою, є мегаломанією, яку може з успіхом лікувати не публіцистика, а хіба медицина. Страх перед зближенням може бути хіба по боці москвофільської групи з „Землі і Воли“, яка тремтить не так за „засади“ і не за „національний багаж“, якого вона не мала і не мала, а за посади в тих кількох установах, які мала, а за посади ще залишилися. Чи українці з ласки „свише“ ще залишилися. Чи українство — як вислів і наслідок природного, органічного розвитку нації — є атракційною силою для розуміння з москвофілів, про це говорить саме життя. З великої колись і впливової москвофільської партії залишилися тепер безталанні, жалюгідні негодники. За останніх 20—30 літ все, що не хотіло загубити звязку з рідним грунтом і жаром, що було чесне з самим собою, що репрезентувало собою інтелект і характер, що мало хребет і мозок, перейшло до українства або до нього наблизилось. Москвофілами безталанного гатунку залишилася група людей, яка, як це видно зі статті „Землі і Воли“, своєю чистоту та інтелектуальну нездарність намагався заслонити неправдою і мегаломанією.

Хіба тільки в уяві „Землі і Воли“ боїться москвофільського „ідейного“ засилля також українська молодь. Іронічні зауваги ред. Кедри про недостачу віри у власну силу, коли українська молодь готова добувати в українсько-москвофільським зближенні свіжу „хруніду“ — „Землі і Воля“ перероблює на власне копито й коментує на свій лад. Мовляв — пише „Земля і Воля“ — якщо „українофільська молодь зміла зближитися щиро, по товаришськи, з рускою молоддю і познакомотися бодей з тими малими рускими культурними цінностями, які хоровають у себе „мізерне галицьке москвофільство“, то напевно та молодь не стала би ворогом рускої культури“.

Дискусія на тему вартості рускої культури може бути цінна і корисна, але вона тут ніприслуху. Бо „русська культура“ у П. Галицько-москвофільським виданні є плягіатом російської культури. В літературних чи історичних оглядах, в лексиконах усього світу ви не знайдете подібного розділу про ту культуру, якою москвофільська молодь малаб — на думку „Землі і Воли“ — узяти в ідейний полон українську молодь. Те, що „мізерне галицьке москвофільство“ типу „Землі і Воли“ хоче презентувати, як „руску культуру“, є далеким, неповажним, формою і змістом найвищим відгомном справжньої російської культури. Останній могиляник, що міг називати себе репрезентантом російщини на нашому українському ґрунті, дійсно інтелектуально і дійсно глибока індивідуальність, пок.

д-р Марія Гушкєвич, по війні навизнав свою діяльність, а в останніх роках свого життя звязав її цілковито з рідним українським ґрунтом і своїм прикладом вказав, що наближення ідейних москвофілів до українства, як природної основної сили народу, є — хочаб „Землі і Воли“ це не подобалося — неминуче і — в сучасних обставинах — konieczne.

Коли І. Кедрин у своїй статті пробує перед українською молоддю виправдати потребу українсько-москвофільського наближення й ужив для цього іронічних зауваг про „атракційну силу“ та „свіжу хруніду“, то він мав на увазі негативну поставу цієї молоді до всякої дискусії з москвофілами, як з групою, що заперечує саме існування української нації і якої чисельна й культурна сила — на думку української молоді, — не виправдує, щоб її трактувати як рівновартного та рівноправного політичного партнера.

Це розуміє та відчуває „Земля і Воля“ сама, силкуючись додати собі ваги та рекламуючи себе як „представника руского об'єднательного напрямку, що не хоче лутитися з тими силами, що жаляють знищення рускої національної держави“. Якої це держави? Де вона? СССР? Бо іншої покищо нема і коли вона буде — Бог один знає. „Земля і Воля“ хіба не впа-

ла з місяця і хіба бачить та розуміє, як воно тепер дійсно є. Роля Івана Калита для людей, що не спосібні дійти до зрозуміння та свідомості потреби боронити бодей той клатчик землі, який їх годув і по якому вони ходять — це напийство та допкішотерія, а не спрямування зору „на дальшу будучність“. Таким „національним багажем“ — сміх людям казати — не полонити „Землі і Воли“ української молоді, не захистити її „рускої національної держави“, чи „Злучених Держав Східної Європи“. Така група, як група „Землі і Воли“, буде сторчат як колода на шляху розвитку українського народу, як невласно-вільний навіть таран, що має розбивати навіть спроби єднання для оборони землі й народу, якби той нарід і не називати.

Ми добре знаємо, що між москвофілами є ще інші люди і з іншими поглядами на нашу життєву дійсність, ніж група „Землі і Воли“. З огляду на них, в інтересі загально-національної справи, часто навіть проти погляду деяких кол українського громадянства, даємо місце дискусії про українсько-москвофільське зближення й замирення. І ми певні, що таке наближення скорше чи пізніше стане дійсністю, бо цього вимагає історична konieczність.

—о—

ВАСИЛЬ СІМОВИЧ.

Наукова діяльність акад. Смал-Стоцького.

(Продовження).

Правопис, який пок. професор проводить у своїй граматиці, прийняв, після деякої боротьби, вся українська преса. Десять років після появи першого видання граматики, як і сподівався її автор, він запанував загально в українських виданнях. Правда, дещо довелось змінити (головно у відділі чужих слів, церковно-нарісток у іменах власних -ий, -ія, -іє й ин.) вже таки в дальших виданнях, але ж так узагалі цим правописом надруковане й останнє видання граматики, його аживає він і у своїй великій німецькій граматиці, надрукованій у Відні, і в меншій, що вийшла (1912) у германській науково-популярній бібліотеці в Німеччині (Sammlung Göschen), і в німецько-українських розмовах із тієї самої бібліотеки, і в читанці, і боронить її в окремих статтях, що появились

по війні, у звязку з реформою українського правопису, яку перевів уряд У.С.С.Р. 1927-1929, р. (пор. „Україна“, Київ 1930; замітки його до видання М. Рудницького „Правопис і літературна мова“, Львів, 1930). Нажаль, той правопис, трохи зреформований Науковим Товариством ім. Шевченка у Львові і прийнятий у його виданнях і в нас і після 1905 р. в деяких виданнях на Наддніпрянщині — перемогла т. зв. „гринченківська“, себто правопис, якого аживав у „Словарі української мови“ Б. Грінченко — перемогла в нас скрізь і дуже справедливий і для нашої мови прихитний правописні закони, що їх

Найкращі і найдешевші

МАТЕРІАЛИ МУЖЕСЬКІ І ЖІНОЧІ

ДІМ МОДИ

Львів — Європейський Готель

Хто покаже це оголошення дістає 10% готівковий рабат.

Як реалізують на Буковині декрет про національні меншини.

Чернівці, 12. вересня 1938.

Відомий румунський декрет-закон про національні меншини, особливо про меншинне шкільництво, мусів викликати чимале враження в Україні. Його — як це тепер вже наглядно видно — на те й видали, щоб заграбити аж акту, як то національним меншинам у Румунії. Між-відразу аналіз, що українцям Буковини й Басарабії цей декрет не принесе ніякої користі. Те, що сталося пізніше, підтверджує наш догадок на сто відсотків.

Згаданий декрет вийшов на чотиринадцять днів перед початком шкільного року. За той короткий час батьки мали заявитися у справі своїх дітей у школі, до якої ходять їх діти. У нас довгожданий одним одним часопис „Час“. Воєнсько-освітній осередок в краю, при доповіді яких можна булоб повести відповідну роботу, експедиції „Час“ помістив у вівторок 6-го вересня аразок заяви у справі мови навчання. Тисячки тисяч примірників. Цей самий аразок „Час“ ударив в числі з п'ятницею, та коли москвофільська цей аразок і читачі не знають, що цей аразок був надрукований у київській друкарні, бо заборонено лишати в частині білі плями. Не було ніякої ради, ніякої на села, та роздати всюди форму-

Ми не покладали надій на те, що румуни повернуть нам наше шкільництво, але треба було використати нагоду і зацікавити народ. Тому черновецька українська інтелігенція розхалася по селах з формулярним заяв, Влада відповіла масовими арештами. Між іншими в четвер жандармерія арештувала в м. Силетині інж. Олега Турушенку, а в с. Бродині п. Степана Тимчука. Всіх арештованих гонять з найдальших околиць пішки до воєнного суду в Чернівцях. У в'язниці воєнного суду жахливі відносини. Арештовані сплять на голій дошці у келях повних шурів, блощиць та вошей. Про поведінку старшин жандармерії та слідчих судів нема що й говорити.

Так реалізують у нас декрет про національні меншини, що наробив тільки шуму за кордоном.

До характеристики тих умовин, в яких живуть українці на Буковині, наведу ще ось-який факт: Воєнний суд засудив 27-літнього черня хрещатського монастиря (наз. Дністром, напроти Залішчик) Петра Германа на 6 місяців в'язниці та 10.000 левів гривини за те, що в місті Заставні читав наз. покійником церковно-славянську псалтирю. При цьому були люди, значить: „українська пропаганда“.

Дм. Хмара

уважав усе проф. Стоцький, залишилися в нас тепер невикористаними. І це — на велику шкоду і для самої мови (для т. зв. ортоєпії) і для школи.

Справа в тому, що проф. Стоцький у своїх граматиках і у правописі виходив із будови української мови, як самостійної одиниці серед славянських мов, і хоч закони історії мови грають у його працях велику ролю, він у першій мірі — синхроніст, цікавиться сучасним станом української мови. Це видно з того великого матеріалу, що він його прибирав для своїх грамастик, головно для наукової граматики з 1913. р. З цього погляду проф. Стоцького можна вважати за передтечу української фонології, методу, яка розкладає закони мови з погляду її будови та функцій поодиноких мовних явищ. Бож хоч у поясненнях поодиноких явищ у ділянці звучні й відмінні він іде до шляху історизму, то підносить вагу аналогії — всеж видно, що він силкується трактувати укра-

інську мову як систему, а деякі пояснення, н. пр., українського наказового способу наскрізь фонетичні, справа дуже цікава, бо, дійсно, цієї форми іншим способом пояснити не можна. Тільки — структуральними законами української мови.

Та з цього не виходить, щоб його не цікавила історія мови. Навпаки: німецька граматика, і віденська, і видання Гешена — трактована і з історичного становища. Для проф. Стоцького все важна була ця справа, його все займало, як українська мова повстала й як розвинулася.

Німецька граматика проф. Стоцького, яку українська критика прийняла як „монументальну книжку“ (див. статтю В. Щурата в „Ділі“ 1913. р.), викликала цілу низку критичних статей філологів-чужинців (Шахматов, Мее, Лер-Сплавінський, Карський і т. д.). Критика ця підносила велику вартість твору в першій його частині, у т. зв. дескриптивній, де проф. подає образ української мови у звучній, відмінній, словотворній та складній (н. пр., Мее), хоч і не годиться з усіма історичними висновками, н. пр., у звучній (Лер-Сплавінський) — але ж цілком негативно ставиться до теоретичних висновків обох авторів (проф. Стоцького і Гартнера) щодо становища української мови в сім'ї славянських мов. Рямці часописної статті не дозволяють на те, щоб докладніше над цією справою розводитися. Скажемо коротко, що граматика з 1913. р. виразно проводить цілком інший погляд у цій справі, ніж приймало від 60. рр. XIX ст. мовознавство. Висказаний колись погляд Потебні, що східно-славянські мови (в географічному розумінні) мали колись спільну прамову, т. зв. праруську мову, з якої згодом (коло XII—XIII ст.) витворилися українська, білоруська й московська мова, той погляд підхопили російські вчені й утворили дуже штудерну теорію про повстання української мови. На основі цієї теорії, з колишньої праславянської мови повитворювалися окремі групи славянських мов: західна, південна і східна, але ж коли сучасні західно- і південно-славянські (крім — словенської) мови повитворювалися безпосередньо з відповідних говорів праславянщини, то українська мова проходила ще добу т. зв. праруської мови, і це наче має доказати велика кількість спільних мовних ознак, що характеризують усі три східно-славянські мови. Проф. Стоцький у своїй граматиці зводить до купи всі мовні ознаки, що їх українська мова має спільні з усіма славянськими мовами, й доходить до висновку, що українська мова більше зближена до південно-славянських мов, ніж до московської, він відкидає поділ славянських мов на групи й доказує, що українська мова витворилася безпосередньо з праславянської мови, як усі інші славянські мови. За таке становище проф. Стоцького в цій справі поборюють його й досі — хоч ціла низка його статей у цій справі, друкованих після війни в різних журналах, українських і неукраїнських (пор. критику діалектологічних праць В. Ганцова, „Slavia“, 1924; „Розвиток поглядів про семіо словянських мов і їх взаємне споріднення“, Записки НТШ, т. 141—143, Львів, 1925, 2. вид. окремою книж-

кою, Прага 1927; „Східні Слов'яни“, Україна, 1926; Про „тверді“ і „м'які“ голосівки, Slavia, 1929; про східно-славянську прамову, Записки НТШ, т. 155, Львів, 1936 і т. д.), доказує, на яких непевних ногах побудована ціла теорія про т. зв. праруську мову, і що далішні студії над будовою української мови та докладна аналіза старих пам'яток доведуть її до повного краху. Поки-що вона ще за інерцією тримається. Підтримує її, н. пр., сильно офіційна польська наука на деяких університетах, хоч визначні польські вчені, такі, як Шобер, Слонський, Мілевський і т. д. не то, що її закинули, але й поборюють. Те саме треба сказати про більшість українських лінгвістів чи в нас, чи на Наддніпрянщині. Нажаль, нова політика московського большевицького уряду на мовному фронті припинила діяльність українських мовознавців у тій справі (Тимченко, Снявський, Курилова, Німчинов і ин.) — тепер там у мовознавстві панує всевладно яфетологічна теорія Марра...

Нам здається, що з погляду цілої системи мови української й сербської, з погляду структури обох мов споріднення між ними не ближче, ніж н. пр., іншої якої славянської мови, що сусідкує з українською. Правда, з погляду історичної фонетики ці мови виявляють між собою багато спільного. Але ж дуже вже різніть їх наголос, сучасний стан звучні (довгі й короткі голосівки в сербській мові), та ще дуже відбігають одна від одної відмінною, яка знову зближує українську мову з московською, як зближують українську мову з польською закони словотвору. Своєю географічним положенням українська мова займає осередне становище між усіма славянськими мовами, виявляючи все якусь кількість спільних рис із кожною з них. Більша чи менша кількість спільних рис, вихоплених із системи мови, не доказує більшого, чи меншого споріднення. Автім, як виявили новіші студії славистів, і як це у своїх працях доказує проф. Стоцький, число рис, спільних для української й московської мови, і то в ділянці звучні, можна звести до трьох, бо всі інші, які звичайно для своїх доказів про існування праруської доби подають прихильники цієї теорії, мають і інші славянські мови. І взагалі для таких справ важко установити якийсь критерій, що рішав би про ближчу чи дальшу спорідненість між мовами. Чому, н. пр., твердість приголосівок перед е, и (і) (небо, нива), яку виявляє українська мова нарівні з південнославянськими, вважати за менше важний критерій, ніж, н. пр., повноголос (борода, стережу), який іше до того в українській мові зовсім інакше розвинувся, ніж у московській, або які інші звукові явища, спільні українській і московській мові?

Так дивлячись на українську мову, що від віків розвивалася с. а. м. о. стійно, вийшовши з праславянської мови, нарівні з іншими славянськими мовами, проф. Стоцький у короткому нарисі („Українська мова, її початки, розвиток і характер, її прикмети“, Львів, 1933) подає історію цієї мови, що в головних основах відбігає від подібних спроб інших учених, н. пр., Крим-

нарне слідство я дуже скоро і рішуче провів би...”

Лист пійшов. „Донесення“ за два дні було готове. Підписало його 7 громадян на чолі з Шльомою; затвердив підписи нотар, прийшли печатки установ. Вигляд був дійсно грізний.

Коли цей дорогий аркуш зложеной вчетверо вже лежав у кишені Швестки, він знов відчув рівновагу, і кісточка вже менше його боліла.

„Чекай, ти ще згадаєш мене, гордая красавице... Ти ще не раз заплачеш і подумаєш: ах, чому я до нього не була ласкавіша, ах чому...”

Швестці від серця відлягло й знов у голову вскопала думка — спробувати з Параскою ще раз. Післяв їй чвертку паперу, на якому стояло чорним по білому: „Многочуваемає барини! Имѣючи к Вам большое расположение, удалось мнѣ раскрыть на Вас донѣсьніе, которое донѣсьніе и некоторые граждане на Вас доносят в Ужгород, чтобы Вас от сюда перенесли. Еслибы Вы ко мнѣ проявили чувство и открыли вход в Ваше сердечко... к которому я напал бы золотой ключик... то я донѣсьніе уничтожил бы... В ожидании горячаго отѣта... Карел Швестка, с. р. нотаръ”.

На відповідь не мусів довго чекати. Той самий хлопець за пів години приніс йому лист і черевик. „З Вашого дѣста я бачу, що Ви дума-

Що писало „Діло“ 50 років тому.

Пятниця, 14 (2) вересня 1888.

„Я ЗА РУСЬКУ СПРАВУ СПОКІЙНИЙ“.

Мотивуючи свій внесок у справі зміни соймового, регуляміну в тому напрямі, щоб маршалок сойму при відкриванні і замиканні соймової сесії промовляв також по українськи, посол Романчук між іншим сказав:

„Не бійтеся, мої панове, як це бачу у деякого, що я видав тут зараз руську справу: я за руську справу спокійний, не видавимо ми її тут, то видигнуть її інші фантери, сильніші від нас і на важнішому місці — а тільки мимоходом не можу не висказати жалю, що видавигнення руської справи тименше має потребу висувати аж цілу руську справу, що мій внесок занадто дрібний на та і не хочу ані уживати великих слів до дрібних річей, ані, як то кажуть, з гармат на воробіж стріляти“.

АБІСИНСЬКА ДЕЛЕГАЦІЯ У ЦАРЯ.

„З Петербурга повідомляють, що цар перед відъїздом до південної Росії приймав абісінську делегацію, котра, як відомо, приїхала була на ювілейне торжество до Києва і мала потім розвідатися, що сталося з лямось хрестом, який негус свого часу був подарував цареві Олександрові II. Цар був би не прийняв цих делегатів, якби не те, що довідався, що негус загрозив делегатам нарою смерті, як вони не будуть на відвісці у царя і не розвідатимуть про згаданий хрест. Але цар не приймав їх офіційно як делегатів негуса тільки в приватному характері і тому ця відвіска не має політичного значіння. Цар доручив делегатам, щоб вони заповнили негуса про його прихильність для нього і підкидали йому за хрест, який віднайшовся в Лівадії“.

МАЛЮЮТЬ ЛЬВІВ.

„Міська рада у Львові ухвалила на своєму вчорашньому засіданні, що на будуче домі не можна білити вапном зверху, бо біла краска разить очі; змість цього мають малювати мури домів краскою, що нешкідлива для ока і відповідала естетичним вимогам. На внесок радного Демета ухвалили видати розпорядок, щоб у сінях кожної наметиці був вивішений докладний спис усіх льонаторів“.

ського, Шахматова, Кульбакіна, Бузука й ин. Такий самий коротенький огляд дав він і в Українській Енциклопедії (III. т., ст. 563—571).

Треба зазначити, що ці погляди проф. Стоцького на повстання української мови мають для науки дуже велику вагу. Вони збігаються з поглядами археології, антропології, етнографії й інших наук, які доказують, що розвиток українського народу йшов цілком самостійним шляхом, що ніякої спільноти з повстанням і розвитком московського народу не було, що на т. зв. праруську добу, за джерелами, не було навіть часу

Студентські однострої і плащі

у великій виборі на складі

у ШАПІРІ вул. Личаківська 1.

ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС „ДІЛА“ Ч. 25.

КЕРІЛЕНК ВІЛЛІ.

13

Швестка.

(Докінчення).

Шльома прийшов складати звіт зі своєї „підписової“ акції. Він зібрав лише 12 підписів, а почав з того, що висловив здогад, чи у пана капітана не відкрилася на нозі рана з часу війни?

Коли Швестка довідався про 12 підписів, в тому числі 7 жидівських, то гнів його обернувся на Шльому, а на прокляту українку — іредентку Параску, яка явно веде протидержавну акцію, а ще й державний хліб жує.

Помста!

Насамперед треба написати листа Одстричілові і то докладно. Вилив у нього весь біль і всю свою злість. „Любий друже, так і так. Школу булбл напевно заложили, якби не вчителька українського „направлення“. Вона сіє тут іредентку проти мене і проти всього чеськословенського народу... Вредительській елемент, як казали в Сибіру. Отже вже виготовлене відповідне донесення до Шкільного Реферату в Ужгороді, щоб її негайно суспендував, або в крайнім випадку звідси кинули півцею. А дисциплі-

ете вернутися до свого дійсного фаху — шешювання, а тому прошу мені полатати цей черевик і написати, скільки буде коштувати“.

Це був такий удар, що Швестка зразу цілком отуманів. Перед ним на столі стояв черевик і нахабно сміявся. Не памятаючи себе, він хвилю черевиком на підлогу і ходив по ньому, притупував, плюнував на нього. Зараз сія на ровер і поїхав на пошту особисто переслати донос на Параску. Але там на нього чекав лист експрес.

Швестка розірвав коперту. Одстріччав писець. „Ти, Швестко, завжди був дурак, а тепер ти пострішний дурак. Чого ти ввспився до вчотських не знаючи, кого вона має в Ужгороді? Та ж її вуйко — це д-р Покотило, а він має в Празі такі плечі, що ти можеш за два дні опинитися на тільки на вулиці, але без нього. Тут уже його жінка, що була в Закаблукках, всім, кому треба, розповіла про твій спів і взагалі про твою прещю. Отже, чимскорше подавай прохання, щоб перенесли тебе... Я не хотів би нічого мати з тебе дурнем, як ти, але якщо вже шкода...“ Швестка мусів піти з управителем школи до Шльоми на прощання. Після надміру вина й пива, той жерний русин гримнув Швестку по плечіх так, якби сам мав в Ужгороді плечі. І прощай! Ех, ти клопоушку... хе-хе-хе!.

Але цей удар прийняв Швестка як щось легке і навіть з управителем пошівчався

Правничка сторінка.

Перед виборами до міських рад.

II.*)

ЗГОЛОШЕННЯ КАНДИДАТІВ І ЛИСТ КАНДИДАТІВ.

Найпізніше 20-го (в містах, що мають 15.000 мешканців), 26-го (в містах, що мають пон. 15.000 до 60.000 мешканців) і 32-го дня (в містах з понад 60.000 населення) від розписання виборів, виборці мають право зголошувати до головної виборчої комісії: 1) кандидатів в округах з 1. і 2. мандатами; 2) листу кандидатів в округах з 3. і більше мандатами. Кандидати повинні мати право виборчості в якійнебудь виборчій окрузі. Кандидувати можна лише в одній окрузі. У трьох і більше мандатних округах можна кандидувати лише з однієї листи. Якщо того самого кандидата поміщено на кількох листах — правильно зголошенням є на цій листі, до якої належить його згода з найпізнішою датою. При зголошенні кандидатів або листи кандидатів слід познати: число виборчої округи, імя, прізвище як звання і докладну адресу кожного кандидата. До зголошення кандидатів чи листи кандидатів слід додати заяву кожного кандидата з датою і власноручним його підписом, що подається на зголошення його кандидатури в дотичній виборчій окрузі і що має право виборчості. При зголошенні кандидатів чи листи кандидатів слід подати кількість прізвищ кандидатів, що відповідають подвійній кількості мандатів в дотичній виборчій окрузі. Кожен зголошення (кожну листу кандидатів) повинні підписати власноручно найменше 25 — 50 — 75 — у Львові 100 виборців, вписаних до списку виборців округи. Кожний виборець може підписати лише одне зголошення або одну листу, вказав місце свого замешкання. Зголошення на листу може підписати теж і той виборець, хто власноручно до списку виборців шойно наклеїв рекламний. На випадок підписання двох або більше зголошень чи листи важний є лише один на найдавнішій зголошенні або листі. Якщо виборця або втрачає права вибору не стверджує неважності ранішого підпису. По зголошенні кандидатів або листи кандидатів не можна вписувати нових кандидатів під загрозою неважності вписаної кандидатури. Якщо виборець відкаже свій підпис — це не має ніякого правового наслідку. Ті, що вноять зголошення або листу, можуть визначити собі повноважника, який має право порозумітися з виборчою комісією. Якщо не вказано спеціального повноважника — ним є виборець підписаний на першій місці зголошення або листи. Предсідник головної виборчої комісії наміє посаду на домагання повноважника. Листу кандидатів дістає чергове число зазначення від зголошення.

Головна виборча комісія розглядає, чи правильно зголошено кандидатів чи листу кандидатів. Предсідник головної виборчої комісії може вжити безпосередньо або через повноважника листа виборця, який підписав зголошення чи листу і провирити власноручність його підпису. Якщо може теж уневажнити підпис виборця, який не ставився на його звання в речинці, не менше ніж три дні. Далі представник може вжити кандидата, щоби провирити, чи він воляє польською мовою словом і в письмі. Головна виборча комісія може скреслити кандидата, який не зголошиться в означеній речинці, не менше ніж три дні, до предсідника. Достаточним доказом є факт, що кандидат ходив найменше три роки до народної або іншої рівнозначної школи, де польська мова була обов'язковою або наука польської мови була обов'язковою. Якщо нема такого доказу, міри-наслідком вказаних у присутності предсідника, який має за характер письма, ні граматичні чи інші помилки не можуть впливати на зголошення мовою.

Головна виборча комісія скреслить кандидата, якщо: 1) — якщо злама його заяви; 2) — якщо злама листу кандидата; 3) — якщо його вписано в список зголошення або листи. Якщо зголошення або листу мають недостатки або помилки, що можуть вплинути на зголошення або

листи, або неважність поодиноких кандидатів — головна виборча комісія візьме повноважника найпізніше 26-32-41 дня по розписанні виборів, щоб усунути ці недостатки чи помилки, при чому може звернути зголошення або листу й обов'язана вичислити ці недостатки чи помилки. Якщо повноважник не усуне вказаних недостатків чи помилок найпізніше 29-35-44 дня по розписанні виборів головна виборча комісія ствердить неважність зголошення кандидатів чи цілої листи в голосуванні. Ладу підчас голосування бездатур, що до яких ствердила недостатки і помилки. Про свої рішення комісія повідомить повноважників.

ОГОЛОШЕННЯ КАНДИДАТУР І РЕЧИНЕЦЬ ГОЛОСУВАННЯ.

Не пізніше ніж 3-5-7 дня перед днем голосування головна виборча комісія оголосить планкатами:

1) У трьох і більше мандатних округах важні листи кандидатів, в одно- і двомандатних округах важні кандидатури — з поданням імен і прізвищ кандидатів, їх віку, звання та адреси замешкання;

2) день і час голосування;

3) льокалі, в яких відбувається голосування;

4) зміст відповідних постанов закону про те, що у дні голосування не вільно виголошувати промов, роздавати летючок ні в інший спосіб агітувати в льокалі і поза льокалем у промірі 100 метрів; що виборець голосує особисто та які картки є неважні до голосування.

ГОЛОСУВАННЯ.

Голосування відбувається в льокалях районних виборчих комісій безперервно від год. 9-ої до 21-ої, хіба, що всі виборці віддали швидше свої голоси. Підчас провирки виборчої урни, голосування та устійнення його висліду можуть бути присутні мужі довіря, або їх заступники, яких зголосить заступники по однім для кожної комісії. В дні голосування не вільно входити до льокалю особам, які не беруть участі в голосуванні. Ладу підчас голосування береже предсідник виборчої комісії і з тією метою може видавати відповідні доручення.

Виборець голосує особисто, передаючи предсідникові білу картку з прізвищами кандидатів в остемпльованій коперті, яку предсідник викидає до замкненої урни.

Голосування не вільно переривати хіба з приводу стихійних нещастя і то до чергового дня. В такому випадку виборча комісія опечатує акти та виборчу урну і віддає їх предсідникові до переховання під його особистою відповідальністю. Перед новим голосуванням комісія провирить чи печатки ненарушені. В одно- і двомандатних округах виборець може голосувати лише на одного зі зголошених в дотичній окрузі кандидатів на радного і на одного кандидата на заступника радного. У три- і більше мандатних округах виборець має стільки голосів, скільки радних вибирають у виборчій окрузі з тим, що може віддати свої голоси на менше число кандидатів на радних. На одного кандидата виборець може відати лише один голос.

НЕВАЖНІ КАРТКИ ДО ГОЛОСУВАННЯ.

Неважність картки до голосування стверджує виборча комісія, перед якою відбулося голосування: Неважні є картки до голосування: 1) зложені до неостемпльованої коперти або вкинені до урни без коперти; 2) кольору іншого ніж білий; 3) не виповнені або зовсім нечиткі; 3 кілька найдених у коперті правильно виповнених та однакового змісту карток до голосування виборча комісія признає важною лиш одну картку; якщо в коперті знайдено 2 або більше карток різного змісту — виборча комісія уневажнює всі картки.

ВИСЛІД ГОЛОСУВАННЯ.

По закінченні голосування виборчі комісії, перед якими відбулося голосування, переносять обчислення голосів і пересилають протоколярний вислід з виборчими актами окружній виборчій комісії, що устійнює, які кандидати вибрані міськими радними.

Крем
нагістра
В. ПАЗЬДЕРСЬКОГО
узнає українсько
Воспінки
Паміні Т. В.

Крем
Halina № 2
(вінговий)
племне цару,
хорошить пера
зморщивши
і їх усуває.

В одномандатних округах вибраним є той кандидат, який дістав найбільше число голосів, а що найменше 1/4 всіх важних голосів. На випадок рівності голосів — рішає жереб, що його витягає предсідник. У двомандатних округах вибраними є ті кандидати, які дістали найбільшу кількість голосів, а що найменше по 1/8 всіх важних голосів. На випадок рівності голосів рішає жереб. Якщо не всі мандати в окрузі обсяжені — тоді відбувається тісніше голосування, при чому виборча комісія скреслює кандидатури, що дістали найменшу кількість голосів.

У три- і більше мандатних округах виборча комісія ділить мандати між листи кандидатів так, що загальну кількість важних голосів на дотичну листу ділить по черзі через 1, 2, 3 і т. д. аж доки не дістане стільки найбільше по черзі чисел, скільки є мандатів в окрузі до поділу. Якщо листа не дістала ніодного мандату, а число голосів перевищує половину спільної виборчої квоти для цілої округи, тоді такий кандидат дістає мандат радного, що припадає іншій листі. У три і більше мандатних округах заступниками радних є ті кандидати з дотичної листи, які дістали найбільшу кількість голосів з черги по кандидатах на радних.

ВИБОРИ БЕЗ ГОЛОСУВАННЯ.

Якщо в одно- або двомандатній окрузі є лише одне зголошення кандидатів — голосування не відбується; радними є кандидати, поміщені по черзі на початку зголошення, а заступниками є чергові кандидати. Якщо у три- і більше мандатній окрузі зголошено лише одну листу кандидатів, голосування не відбується; радними є кандидати, поміщені на початку листи в числі, що відповідає кількості мандатів в окрузі; заступниками радних є чергові кандидати з тієї самої листи.

ОГОЛОШЕННЯ ВИСЛІДУ ВИБОРІВ.

По устійненні висліду виборів окружна виборча комісія зладжує виборчий протокол, що між іншим подає: 1) число мандатів, що припали на поодинокі листи; 2) імена, прізвища, вік і місце замешкання радних та їх заступників. Виборчий протокол з актами пересилає головної виборчій комісії, що оголошує вислід виборів не пізніше ніж 10 дня по голосуванні. Якщо одного кандидата вибрано у двох або більше виборчих округах — головна виборча комісія уневажнить його вибір у всіх округах.

ПРОТЕСТИ І УНЕВАЖНЕННЯ ВИБОРІВ.

Вибори є неважні, якщо: 1) стверджено провини проти голосування в публичних справах і вони могли мати вплив на вислід виборів; 2) вибори переведено негідко з постановами закону. Про неважність виборів рішає адміністраційна влада, що розписує вибори, а власного почину (з уряду) або внаслідок протесту. Протест проти виборів з домаганням їх уневажнення в цілості або теж вибору поодинокого радного має право внести до 7 днів по оголошенні висліду виборів що найменше таке число виборців, які управнені зголошити кандидатів або листу кандидатів. Про неважність виборів рішає повітовий староста при співучасті повітового андіду з рішальним голосом, а воєвода при співучасті воєвідського андіду з рішальним голосом.

Якщо підчас каденції число радних зменшиться на 1/4 і нема вже заступників радних адміністраційна влада може розписати доповняльні вибори. Обов'язана розписати вибори, якщо число радних більше ніж 1/4. Кошти виборів покладає місто.

Сторінка без політики.

Надто добре алібі зрадило вбивника.

У військовому гарнізоні в Нью-Джерсі (Злучені Держави) агинув без вістки десятник Кемп, якого всі дуже любили. За десятником шукали три місяці, однак ніде не могли його віднайти.

Військова влада здогадувалася, що десятник покинув Нью-Джерсі унаслідок якихсь таємничих причин, дезертирував із війська та втік закордон. Військова жандармерія й тамошня поліція просто губилися у здогадах і вкінці, коли слідство не давало ніяких вислідів, його припинили.

Недавно, діти, що бавилися в лісі недалеко Нью-Джерсі, знайшли у скельній щілині трупа присипаного невеликою верствою землі та зогнилим листям. Труп, одагнений у військовий однострій, дуже сильно розкладався. Поліція, яку покликали на те місце, відразу ствердила, що це труп десятника. Близькі оглядини виявили, що десятник згинув від удару багнетом у плечі.

Тому, що військова поліція та військова жандармерія була безсилна й не могла собі з

тою таємничою справою дати ради, покликали до Нью-Джерсі знаменитого американського детектива Еліса Паркера. Паркер відразу висунув здогад, що вбивство виконав котрийсь із вояків, товаришів убитого. Він почав переслухувати всіх вояків із тієї частини, в якій служив Кемп. Більшість вояків не могла собі ніяким чином пригадати, як вони провели день, у якому загинув десятник. Тільки десять вояків подало якесь алібі. Тих десятих почав ньюйоркський детектив ще раз переслухувати. Один із них подав якнайдокладніше, де він того дня був і що робив.

— Це вбивник — заявив тоді детектив. — Доказом цього є прецизно обдумане алібі. Тільки людина згори приготувана на те, що її будуть питати, може так докладно кожну подробицю критичного дня описати.

Вояка взяли в перехресний вогонь і він признався, що справді вбив десятника Кемпа, бо той винен йому був більшу суму грошей.

— О —

Почтова марка причиною вбивства.

Серед англійських філіателістів велику сенсацію викликало вбивство відомого збирача марок, багатого купця з Бірмінгему В. Й. Шіфтерберна. Як виявило слідство, нещасного збирача вбив його товариш, теж запалений філіателіст, який виконав це убивство, щоб захопити у свої

руки якусь рідку марку. Після вбивства злочинець хотів сам наложити на себе руку, однак в останній хвилині йому в тому перешкодили. Марку, яка спричинила цілу трагедію, убивник у приступі докорів совісті знищив.

— О —

Найшвидша риба.

Відомий американський іхтіолог, професор Джон Гаркінс твердить, що найшвидшою рибою є лосось, який досягає швидкості 40 км. на годину й може такою швидкістю плисти кілька годин без утоми.

Рекорд швидкості серед солодководних риб має шупак. Однак він не може видержати конкуренції з лососем, тому, що досягає швидкості ледви 16 км. на годину й коли плаває в таких темпах, дуже скоро томиться.

— О —

Кіт гіпнотизер.

Про людей, які себе взаємно не терплять, кажемо: „Вони живуть зі собою, як пес із котом“. В Індії ця приповідка дещо змодифікована. Там кажуть: „Не любляться, як кіт із вужем“.

Справді, коти в Індії є запеклими ворогами гадюк і навпаки, гадюки з якоюсь дивною ненавистю нападають на котів.

Недавно в Мадрасі (Брит. Індії) один англієць почув із веранди якийсь дивний м'явкіт кота та його нервові порскання. Коли англієць вийшов на ганок, побачив, що кіт наїжисся і стоїть непорушно встроминавши очі в якусь одну точку на долівці. Запримітивши свого пана, кіт пронизливо замявкотів і втік.

Спершу англієць не міг зрозуміти, що так перелякало кота. Шойно по хвилині він побачив, що на долівці, не відрізняючися від неї барвою, лежить непорушно мала гадючка, одна

з найнебезпечніших. Англієць побіг до кімнати по кріс, однак коли вернувся, застав вужа наче спаралізованого, в такій самій позиції, як його залишив.

Тоді він приглянувся краще гадючці і ствердив, що вона спить. Імовірно кіт загипнотизував гадюку.

— О —

Також розвага.

Підчас світової війни великим успіхом користувалася у Франції т. зв. „система Д“, яка спиралася на тому, щоб виявивши якнайбільше проворності й дотепу викрутитися з якнайгіршої ситуації.

Тепер в Англії великим успіхом користу-

Гадюки у метро.

Двох французьких поліцистів немало здивувалися, коли на станції підземної залізнички у Каїші побачили якийсь мішок, що його імовірно покинули власники. Та сам мішок ще не був би їх здивував, як би не те, що він рухався.

Недалеко мішка вони побачили службовика-носія залізнички, який лежав на долівці та руху. Негайно переведено слідство, яке дало сензаційний вислід. Виявилось, що в мішку були дуже небезпечні гадюки, невідомо чия власності. Носій, який переносив мішок, не знав нічого, що переносить. Одна з гадюк укусила його й нещасний носій помер за кілька хвилин.

Дальше, енергійно ведене слідство не дало ніяких успіхів.

„Амок“.

Минулого року ми вже писали на сторінці без політики про дивну недугу-божевілля, яка проявляється час-до-часу серед поодиноких мешканців Індії, або на малайських островах. Для пригадки подаємо, що ця недуга проявляється якимсь неспроможним ще досі божевіллям, мабуть під впливом жажливих тропічних спек. Такий навіжений, якого, як кажуть, тешні, навістив „Амок“, здібний у такому божевіллі вбивати людину за людиною. На „Амок“ лиш одна рада: людину, що її навістив „Амок“ — убити.

Саме недавно один мешканець села в Пенджабі дістав напад „Амоку“ після сварки з жінкою і розрубав жінці сокирою голову. Відти убив її батьків, дві сестри та вибіг на вулицю села, на якій убив ще 5 осіб. Заки навіжений вдалося вбити, він зарубав 11 осіб.

ВЕСЕЛЕ

ПРИКЛАДНА ВВІЧЛИВІСТЬ.

Члени секти „квакрів“ незвичайно пошаною в Північній Америці зобов'язуються під присягою вдержувати завжди душевну рівновагу і ніколи не проклинати. У зв'язку з такими зв'язаннями один квакер, який мав „у печині свого ворога та хотів йому дошкуляти, не давши при тому присяги, промовив до нього такими словами:

— Мій коханий, знаєш добре, що ніколи я люблю бути ординарним і не вживаю образливих слів, бо цього забороняє мені гідність квіра. Однак якби наш шановний шериф велів мені привести найбезличнішого брехуна і найбільше вульгарну людину, яка є лиш в цьому містечку, то я зголосився би до тебе і сказав би: „Ходи мій дорогий друже, наш високоповажаний шериф хоче тебе бачити!“

Чоловік, якому смакує мило.

Одною з найбільш оригінальних професій, що про них колинебудь довелось нам почути, займається Джон Гансер із Мільвоке у Злучених Державах.

Джон Гансер працює у фабриці мила і його праця полягає на тому, що він мусить вісім годин денно кушати найрізноманітніші роди мила, щоб ствердити, чи багато в них міститься товсту. У цій своїй дивній і може не конче прийнятній професії набрав він такої вправи і такого досвіду, що його рішення є такі точні й совісні, що нічим не уступають навіть хемічним аналізам.

Недавно представник якогось американського часопису переніс із Гансером інтерв'ю. Гансер зазначив, що кушання мила не робить йому ніяких труднощів і найменших прикрас. Він привик до смаку мила до тієї міри, що навіть як і кілька днів не виконує своєї праці, напр. з причини недуги, то він відчуває недостачу мила.

Та на початках його кар'єри було зовсім

інакше. Гансер мусів уживати багато сильною волі, щоб не покинути праці і кілька разів навіть занедужав. Однак з часом його організм так привик до мила, що Гансер почувається тепер найздоровішою людиною у світі, хоч свою професію він виконує вже 32 роки.

Намальовані восьмилітні красуні.

В англійському місті Вестгем трапилася перед кількома днями зовсім небуденна крадіжка. Дві восьмилітні дівчинки Бетсі Гернер і Мол Лістер ходили разом до школи й до одної при тому класу, очевидно вселюдної школи. Доміг перталися вони обі теж разом одною дорогою і переходили при тому попри крамницю, в якій на виставі стояли порозкладані різні косметичні прилади та смаковиди. Недавно скористали вони з цього, що власниця крамниці вийшла перед крамницю й заговорила з ластарем, вийшли

до крамниці та забрали з вистави кілька короб пудру, кілька коробок шмівки до уст, а також пляшок тушу до почорнювання брів, пляшку косметичного білизни до фарбування ніг, а також декілька інших предметів, яких не зазримічені, вийшли преставити крамниці.

Може навіть ніхто був би й не зазримівав тієї крадіжки, якби не те, що обі малі дівчинки прийшли на другий день до школи з новими намальованими краденими шмівками. Оскільки ж вони цієї нагоді ціла спора вийшла

Варшава, 12. вересня.

З огляду на стан реалігійних настроїв ця справа викликає всюди велике зацікавлення. З приводу луганських торжеств слід відмітити поголовку, буїмто єпископ ювяклат Шельонжєк негативно поставився до проєкту латинізації православного лудького собору, заявляючи, що він згодиться на неї лише за згодою архієпископа Олексія.

(Власна кореспонденція.)

В святі взяли неофіційну участь представники українських парламентарних репрезентацій з Галичини й Волині. Було багато гостей з Галичини і навіть польської інтелігенції з Варшави. Загальну увагу звертала участь офіційних делегатів духовенства румунської Церкви.

ВЕЛИКА ПРОМОВА КАНЦЛЕРА НА ЗАКРИТІ НІРНБЕРСЬКОГО КОНГРЕСУ.

ОБЛУДА ДЕМОКРАТИЈЕ.

...на нас напружені судетські
...мусить прийняти кінець.
...на свою промову з 22 люто-
...на підкреслив, що в теперішній
...на Німеччина не може погодитися
...німців з Чехословаччини,
...робила як чинило жертв для ев-
...нах: вона зрештешувала з Альба-
...тому, щоб не напружувати

ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА І ПАЛЕСТИНА.

Гітлер не може допустити до того, щоб у серці Європи повстала друга Палестина. Бідні араби є безборонні й опущені, але судетські німці не є безборонні, ані опущені.

Три і пів мільона людей, що належать до 80-мільйонного народу, не може співати пісні, бо це не подобається чехам, або, їх б'ють до крові лиш за те, що вони мають білі панчохи, їх тероризують, коли при кожному прояві національного життя їх переслідують, як безбронну звірину. Те все може бути байдуже для шлюнівних представників демократій, може бути навіть симпатичне, бо йде тут тільки про три і пів мільона німців. Та німцям не байдуже це все, коли ці переслідувані люди не можуть самі йти права й помічі, вони дістануть і одно і друге з Німеччини.

ФОРТИФІКАЦІЇ НА ЗАХІДНЬОМУ КОРДОНІ.

Даліше торкнувся Гітлер військових справ. Ще у травні наказав він скріпити сухопутною армію та летунство і розбудувати укріплення на заході. Від 28. травня будуватимуть там найбільші фортифікації, які колинебудь існували. На німецьких західних фортифікаціях, які будуватимуть від двох літ, працює 287.000 робітників, 84.000 членів у „службі праці“, чимало кур'єрів піонерів і дивізій піхоти. Восени будуть ці укріплення готові, їхня оборонна сила є вже тепер запевнена.

Ці фортифікації матимуть 70.000 панцирних і бетонних осередків опору. За цим фронтом зі сталі й бетону, широким до 15 кілометрів, стоїть німецький нарід під зброєю.

НІМЕЧЧИНА СТАНЕ В ОБОРОНІ СУДЕТ-СЬКИХ НІМЦІВ.

Бенеш веде тактичну гру, виголошує промови, хоче організувати переговори на жене-
вській дед. висловлювати думання й пронадуми й

Промова тривала годину. Трансмітували її по всіх німецьких радіостанціях та деяких закордонних.

ВВІЧЛИВО ПОВІДОМЛЯЄМО П.Т. Клієнтів Тернополя і тернопільського воєводства, що не маємо в цій окрузі ніякої філії ні заступництва. Наші вироби можна дістати виключно у Львові: в ЦЕНТРАЛІ при вул. Гетьманській 24 і у філії при вул. Лєвонія 25.

ФУТЯНИЙ ПРОМИСЛ

С. Ф. И. Ш.

Львів, Гетьманська 24. Тел. 213-60.
Філія Леґіонів ч. 25. Тел. 284-47.

НОВИНКИ.

— Вже появились у розпродажі модерні батерійні радіоприймачі „Е-Комп“. Замовляйте через нашу крамницю „Е-Комп“, Львів, вул. Сикстуська 29, тел. 203-30.

— В Українським Лікарським Т-ві чергові сходи́ни у п'ятницю, 16. ц. м. в год. 7. ввечір. На сходах виголосить д-р Роман Крутка виклад п. н.: „Тиск крови“ частина III. 1948

— Зближається гостра зима. З цієї нагоди повідомляємо, що новозацвинчене молоде українське опалове підприємство поручає асій українській клієнтілі вугілля, кокс і дерево на найдогідніших умовах. М-р Семен Штайн і Володимир Сидорак, вул. Жовківська к. 38, (біля депо К. О. Василюк). 1951 1—3

— В Т-ні Молода Громада в четвер 15. ц. м. в год 7-йй вечером д-р О. Марітчак поділиться своїми вражіннями з конгресу національностей у Стокгольмі. Вступ для членів та запро-
шаних гостей.

— Прогульки до Крилоса відбуваються далі. Хоч розкопи у Крилосі цього року вже закінчені, прогульки з цілого краю далі відвідують Крилос. Невдавно відвідав Крилос двічі проф. Богдан Лепкий. Минулої неділі була прогулька зі Стрия під проводом директора Ю. С. К. у Стрию Кузєва, прогулька Ремісничої Бурси зі Львова під проводом п. Галібея, прогульки з Ходорівщини та Підгаєччини. Подаємо до відома відвідувачам Крилоса, що з днем 22 серпня п. р. відкрито кіоск „Р. Ш“.

— Виселяють з Косівщини. На основі рішення повітового старости в Косові, маріє-стратський поліцей відставив 10. ч. м. вчором провісвітиського працівника Б. Вонсула автом в Косова до Коломиї, до постійного місця за- мешканий. Як причину виселення рішення ста- рости подає недостачу засобів прожитку. Рі- шення виконано негайно по його дорученні.

— Арештування у Пядиках. Дня 5. ц. м. поліція арештувала в селі Пядиках к. Коломиї Миколу Мельничука і Миколу Гнатюка та відвезла їх у невідомому напрямі. Причина арештування невідома.

— Новий міст над Серетом. У Чорткові відбулося в неділю 11. ч. м. посвячення новообудованого, сталевому мосту над Серетом, що важним комунікаційним пунктом на шляху Чернівці—Залищики. Будову мосту почали в 1935 р. Міст коштував 250.000 зол.

— Ширші дискусійні сходина в УТТ. В дия-
0. і 11. вересня відбулися в Українському
«Технічному Товаристві» ширші дискусійні схо-
дини з такими рефератами: 1) «Наші завдання
світаї суспільної енергетики» — реф. інж.
Роман Вілінський. 2) «До напрямків розбудови
нашого промислу» реф. інж. Євген Врещо-
ла. З уваги на дуже активні дискусії, про-
дод.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Середа, 14. вересня 1938.

БЕРЛІН 18.00, 19.00 Розр. музика, 20.10 „Камерет дер Комітор“, 20.30, 21.00 Орк. концерт, БІЛГОРОД 20.00 Народні пісні, 20.30, 21.00 Гумор, 21.30 Спів, БУДАПЕШТ 12.05 Форт., 17.50 Соляно на арфи, 18.10 Циг. музика, 19.30, 20.00, 21.00 Вестер опер: „Джамма“ оп. Бізети, „Ч. 66.“ ком. оп. Оффенбаха, 22.10 Легка музика, ВІДЕНЬ 12.00 Розр. концерт, 14.10 Розр. музика, 19.00 Камер. музика на давніх інстр., 21.00 Симф. концерт, 22.30, 23.00 „Музика в Відні розр. концерт із участю сол., ГАМБУРГ 20.15, 21.00 „Уліо“ ком. оп. Брандт-Буїса, КЕНІГОВЕРГ 20.10, 21.00 „Ларіана Ве- нус“ оп. Кіппа, КОШНИЦ 7.35 18.45 Вістки, 18.00 Культурне життя столиці; Як освіту піджарпачевий наряд Масарика, Церковні пісні, МІЛАН 17.15 Танк. музика, 19.30, 20.30 Розр. музика, 21.00 Орк. концерт, 22.00, 22.40 Камер. і танк. музика, ПРАГА 20.45, 21.00 „Азраель“ сим-фонія Сука, 22.35 Камер. музика, РАДІО ПАРИ 18.00 Форт., 18.32 Вок. концерт, 19.00 Скрипка, 20.30, 21.00 Концерт союзу опер. журналістів, РИМ 17.15 Форт., 19.30, 20.30 Розр. музика, 21.00, 22.00 Оперетка, СОФІЯ 19.30, 20.00, 21.00 „Ріголето“ оп. Верді.

Четвер, 15. вересня 1938.

БЕРЛІН 17.00 Концерт солістів (барит., альтівка, форт.), 19.00 Пісня для праці, розр. концерт, 19.45 Вестерій гомін, 20.10 Скандинавська музика, 21.00 Оперетк. мелодій, 18.05, 21.00 Нар. пісні, 20.00 Рос. романси, БУДАПЕШТ 18.30 Циг. музика, 17.00 Губави творні, 18.40 Форт., 21.20, 22.00 Симф. концерт, ВІДЕНЬ 15.00 Ве- сел., 15.30 Солісти, 18.20, 19.00 Розр. муз., 21.00 Гумор і пісеньки, ВЕНКА АЙФЛИ 20.30, 21.00, 22.00 „Легенда про Кітеж“ оп. Рімського-Корсакова, КОШНИЦ 7.35, 14.10, 18.45 Вістки, 18.15 Культурний огляд „Ужас“ відчит, Оборона проти повітря-них нападів, МІЛАН 17.15 Вок. концерт, 19.30, 20.30 Розр. музика, 21.00, 22.00 Орк. концерт із участю солістів, ПРАГА 11.20 Салон. квартет, 17.40 Спів, 18.20 Орк., 20.15 Скрипка, концерт Двожака, РАДІО ПАРИ 18.00 Театр Уяви, 19.00, 20.15 Пісні, 20.30, 21.00, 22.00 Симф. концерт, РИМ 17.15 Спів, 19.30, 20.30 Розр. музика, 21.00, 22.00, 23.00 Гимни опісля „Фальстаф“ оп. Верді, СОФІЯ 18.00 Концерт айфсової орк., 19.00 Легка музика, 20.00 Спів.

Пятниця, 16. вересня 1938.

БЕРЛІН 14.15, 15.00, 18.00 Розр. муз., 17.00 Нар. пісні у англ. сол., 19.00 Увертюра та вальси, 21.10 Нова розр. музика, БІЛГОРОД 18.10 Нар. пісні, 18.45 Скрипка, БУДАПЕШТ 18.30 Орк. концерт, 17.30 Біол., 19.40, 20.00 Циг. музика, 21.00 Фін-ський вечір, орк., сол., ВІДЕНЬ 15.30 Сценки, 16.00, 17.10 Концерт симф. орк., 18.45, 19.00 Моцартові твори у англ. сол. і симф. квартету, 20.10, 21.00 „Весела адо- на“ оп. Легера, КОШНИЦ 7.35, 14.10, 18.45 Вістки, 18.00 М. Шербеї „Вартовий“ оповіщення, Концерт орк., МІЛАН 17.15 Со- прани, форт., 19.30, 20.30 Розр. муз., 21.00, 22.00 „Стегеральо“ оп. Кучини, ПРАГА 18.30 Легка музика, 20.00, 21.00 „Са Люд- мила“ опер. Двожака, РАДІО ПАРИ 18.00 Скрипка, 18.32 Дві жінок, 20.15 Пісні, 20.30, 21.00, 22.00 Театр Уяви „Ля Сіт де Воа“ драма Дюма, РИМ 17.15 Танк. муз., 21.00 Розр. програма, 22.10 Орг. музика, 23.15 Танк. музика, СОФІЯ 18.00 Легка музика, 19.30 Соната у англ. сол., 19.50, 20.00, 21.00, 22.00 „Травітта“ оп. Верді, ШТУТГАРТ 20.10, 21.00, 22.00 „Фіделіо“ оп. Бетовена.

БІРЖА.

Львів, 13 вересня 1938

Гроші.

Купно-продаж: Бельги бельг. 89-92 89-90 Долари американські 5.31-50. 5-28-50 Долари канад. 5.30-50-5.28-01 Флориди гол. 288-24-285-70, Франки фр. 184-14-30, Франки швейцарські 120-70-119-65 Фунти англ. 25-70-25-49, Гуальдені данч. 100-05-99-75, Корони ч. 14-30-13-80 Кор. дан. 114-70-113-60 Кор. норв. 129-08-127-75 Корони шв. 132-64-131-30 Ліри італ. 21-65-21-00, Марки філіпп. 11-35-11-20, Марки нім. 70-00-72-00, Гель-ден 25-20-25-00, Марки нід. срібні: 89-01-86-00

Якці.

Банк Польський 121-50 Цукор, 37-70 Луголь 35-63, Лізпал 81-50, Моджеїн 17-25, Остроневі 64-01, Старатовіні, 44-50 Габсбург 57-25

Папери.

4-й лів. проц. внутр. 67-00, 66-38 1-й л. 1-й л. менот серія 94-00 3-й л. 85-75 серія 92-00 3-й л. конверс. 70-00 прем. дод. 42-00 4-й л. 66-30

Тенденція здержана.

ШНИ „МАСЛОСОЗУ“

Львів, 13. вересня 1938.

1 кг. масла десерт. бланк. без сол. 2-65 зод. 1 кг. масла бочков. англ. з оил. 2-70 зод. 1 кг. масла 14-15 сот. 1 кг. жир 1-75

Тенденція на масло та яйця сильна, на молоко здержана.

Міські Газові заведення

у Львові.
телефон 100-80

доставляють ГАЗ для домашнього господарства, центрального грівання, для промислу, тощо.

Всякі інформації щодо умовин доставки газу і улаштувань даємо в СТІНІ М. Г. З. на Східних Торгах у центральній павільйоні ч. 10 і в крамниці М. Г. З. при вул. Хоружини 6, телефон 211-61.

Крамниця має на складі випробовані газові апарати, а саме: КУХОНЬ, КУХНІ, ПЕКАРНИЧКИ, ПРОДІГЕ КУПАЛЬНЯНІ ПЕЧІ, ЗАЛІЗКА прасування, ПАЛЬНИКИ, і запасові частини до ГАЗОВОГО ОСВІТ- лання і т. д., а на зимовий сезон ОПАЛОВІ ПЕЧІ. НЕЗВИЧАЙНО МА- РИСНІ УМОВИНИ ВЖИВАННЯ ГАЗУ МОЖНА ОДЕРЖАТИ ПРИ МА- КОВИТІ ГАЗИФІКАЦІЇ ДОМАШНЬОГО ГОСПОДАРСТВА.

ЦЕРКВИ,

що бажалиб увіковічнити пам'ятний ювілей Хрещення України — повинні з цієї нагоди набути у нас дзвони, як це вже зробили і роблять численні П. Т. Парохії, а востаннє Парохія в СТРИЮ — з написом ось таким:

За понтифікату Папи Пія XI, за володіння князя Цер- кви і Народу Митрополита Андрія Шептицького Р. Б. 988—1918—1938.

яко в пам'ятний Ювілей Хрещення України, цей дзвін „ВОЛОДИМИР“ фундавали до церкви Успення Пр. Діви Марії в СТРИЮ парохіяни за пароха о. Іллі Гаври- лишина, сотр. о. Василя Мармаша, Старшого брата церковного Павла Грубського і прочих, на вічну славу Пр. Гроїці й Пр. Діви Марії.

З поважанням

Літерія давонів

БРАТІВ ФЕЛЬЧИНСЬКИХ
в Калуші

Літерія давонів

Л. ФЕЛЬЧИНСЬКОГО і СІМ
в Перемишлі

На Український Шпиталь злочин. п. Карпінський Олександр, уродовець Зем. Банку Гілот. у Львові, вкату зол. 50.— як неоприятий гонимар Ви. проф. д-ром М. Паньчином.

1934

РІЖНІ

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові, че- репані, киркові, проти усунування матиці з-з гарантією виконують відоме УКР. ОРТОПЕ- ДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА. Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2041 87-100

СТЕЛІ, стіни брудні, закурени чисту те- мнимо на оузо, дуже дешево. Зголосен- ня до „Діла“ під „Українець“. 1931 3-3

І ЗОЛОТИЙ — перероблює капелюхи жіночі, мужські, найновіші моделі. Ко- перника 26, подвір'я. 1944 2-

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

УПРАВЛІЛЬНИ доброї кравчині, до самоостійного ведення дамської швей- ської роботи шукає Кооп. „ТРУД“ у Дро- гобичі. Зголосити надіслати до дня 25. вересня 1938 р. на руки ВП. Мелішій Вітницької в Дрогобичі, вул. Стрий- ська ч. 1. 1943 2-3

НАУКА

ШКОЛА МОВ — авторська Курато- рією „Ecole Française“ Ваторія 34, як кожного року відкриває лекції курси, середні, які: французького, англійсько- го, німецького. Діти окремо. Там теж повна бюрократія підготова. 8/22 1-1

МЕШКАННЯ

КІМНАТА у мебльованій або кінмат. без меблів соняшні, вул. Абрагамовичів 6, біля Кадецької до ангажу. 1956 1-1

ДО ВІНАЙМУ кімната, удержання, фор- тешні, Вовжирова, Шептицьких 14, 1. 1928 3-3

2 СОНЯШНІ кімнати, кухні, повний ком- форт, новий дім до винайму, Гейслага 9. 1958 1-1

КУПНО — ПРОДАЖ

УЧЕНИКИ. Калкети, сорочки, окартит- ки й інші галитерія. Будзинівський, Станіславів, Ратуш 1718 11-11

ВУГОЛЬ, кокс, дрова продає КАЛІТЯК, Байка 14, тел. 232-24. 1682 14-29

„ЯРМАРОК КНИЖОК“ пл. Галицька 1, продає шкільні книжки знові й в оутом.

ФОРТЕПІАН Бессендорфера продає, ріа 17 м. 8.

ШКІЛЬНІ ФАРТУШКИ хлопчот., дівчот., найліпші, найдешевші, найкращі лише у виробі „ПАЛЮМ“, Гейслага 22, побіч Музею.

БРАТИ ДМИТЕРКИ одне українське кон. відп. перевозове

Львів, Ринок 43, тел. 272-40

виконув. всі перевози до всіх і в місцевостях в краю — дешево, швидко. Спеціальні авт. для пере- возу меблів, а відповідно квалі- фікацією обслуговує — дають гарантію 806 найкращої доставки.

ПАЛАТА ДИТИНИ

Львів, РУТОВСЬКОГО 1. ТЕЛ. поручає у великій виборі ПЛАЩІ, СВЕТЕРИ, УБРАННЯ, СІНІ МУНДУРНІ. 1898

ДИТЯЧА КОНФЕКЦІЯ

„ЛЯЛЯ“

Власні. Пшотроєська і Кушар

Львів, ул. Коперника 4

(Тел. 114-62. (Проти Антики Мелішій поручає на осібно-ліжовий ви- борі ПЛАЩІ, СВЕТЕРИ, УБРАННЯ, СІНІ, ЧОХИ, тощо.

У великій виборі і соціальній і

фортепіани, піані

першорядних марок

Догідні кредитні умови

Новацький

Львів, Писарівська

Тел. 235-21

Фарба на паркан
лише в фінні

„ФАРБОКРАМ“
СКЛАД ФАРБ І ГОСПОДАРСЬКИХ АРТИКУЛІВ
Львів, СОБЕСЬКОГО 7

Львівське Радіо.

Середа, 14. вересня 1938.

6.45 Рухавка, 7.00 Ранній дзвін, 8.10 Оркестр, 8.00 Дні шкільні, 8.10 Перше освітлення при музичній пал., 11.00 Авд. для шкільн. „Червоні молодці“, 11.25 Мо- щорт: Кларетовий концерт д-лур, 12.03 Полудня акація, 14.00 Інформаційна газетка в українській мові, 14.10 От. Мо- щорка з пл., 15.00 Вірши, 15.05 Господарські та оуоп. вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 Гроші шкільні, трохи союва: „Доловаєко в кураку“ вес. оуоп. і пл. акація дитяча, 15.45 Господарські ві- стки, 16.00 Вальси, інтермедя, серенада у англ. салон. музика, 16.45 Підводні човни у війні та на морі, 17.10 Музика давніх мистців, камер. концерт, 17.40 Феліція Боберська, виховання та па- тротика, 17.55, 21.45 Спорт. вістки, 18.00 Город у Ланцуті, 18.10 Скрипка, ресіталь, 18.45 Фрагм. із пов. Я. Кожановського „Кольовіца“, 19.00 Пісні у супр. форт., 19.20 20.55 Актуальна гутірка, 19.30 „Пі- тая ніч у Неаполі“, розр. концерт у англ. салон. орк. та солістів, у перерві Ве- сел. чверть година, 20.45 Веч. дзвін, 21.00 Як повинно виглядати торговельно-володіння льому та комоделі, 21.10 Шо- не-віський концерт, 22.00 Транс. з Берлі- на: Симф. концерт, 22.55 Огляд преси, 23.00 Ост. вістки.

Четвер, 15. вересня 1938.

6.15 Рухавка, 7.00 Ранній дзвін, 7.15 Концерт салон. орк., 8.00 Дні шкільні, 8.10 Веселе добрийдень, пл., анекдоти, комунікати, 11.00 Мошорка для шкільн. — муз. порок для вселюдних шкільн. 11.25 Фін- ська музика з пл., 12.03 Полудня акація, 14.00 Легка музика з пл., 14.15 Ветоні: Скрипковий концерт д-лур оп. 1, із пл., 15.00 Вірши, 15.05 Господарські та оуоп. вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 Дорогами та стоками, гутірка для стар- ших дітей, 15.30 „Чорний Матвій“ В. Ло- шинського, фрагм., 15.45 Гол. вістки, 16.00 Музика з пл., 16.15 Авд. для дітей: Ві- стки і як терпимо знання про оуоп. ді- яльність, 16.35 Феліція: Увертюра до оп. „Марта“, пл., 17.00 Візучі вістки з міста та провінції, 17.10 Форт. ресіталь, 17.40 „Комедія поезиків“ новела Сенковича, 17.55 Галль, поезія, 18.00 Огляд видань, 18.10 Пісні у англ. хорі, 18.30 Театр Уяви: „Дібрали в кірні меку“ фареа Пателе- на (Франція), 19.10 Біол. ресіталь у супр. форт., 19.30, 20.55 Актуальна гутірка, 19.40 „Із життям, полове!“ розр. концерт у англ. орк. та солістів; у перерві „Лялія танку“ скетч, 20.45 Веч. дзвін, 21.00 Ак- туальність, 21.10 Концерт орк., 21.50, 22.00 Спорт, 22.06 „Гостини під Лемом“ словно-муз. ака., 23.00 Ост. вістки.

Пятниця, 16. вересня 1938.

6.45 Рухавка, 7.00 Ранній дзвін, 7.15 Концерт салон. орк., 8.00 Дні шкільні, 8.10 Добрийдень наймозковішим; оповіщення М. Ковалівської, пісеньки, поезії, мелодії, 11.00 Дні шкільні: „Той, що відва- жався бути музичним“, ака. для дітей, 11.30 Фрагм. з опер Бізети, пл., 12.03 По- лудня акація, 14.00 Нар. танки, з пл., 14.15 Полудня музика з пл., 15.10 Про- грама на завтра, 15.15 Казки для дітей, 15.30 Гутірка з хором, 15.45 Господар- ські вістки, 16.00 Концерт орк. мандо- лістів, 16.45 Український дитячий концерт, 17.00 Візучі вістки з міста та провінції, 17.10 Пласти з комунікати: „Осеро“ у англ. перерві: симф. орк., пл., 17.45 Мелі, 17.55 Галль, поезія, 18.00 Хемін та акація жін- ки, 18.10 „Модна екація“ словно-муз. ака., бас у супр. форт., 18.45 Літер. мо- щик, 19.00 Камер. концерт, орк., альтівка, біол., форт., 19.25, 20.55 Актуальна гуті-рка, 19.35 „Сонетів з комунік.“ розр. кон-церт: альтівка орк., хор, перерві: форт., 20.45 Веч. дзвін, 21.00 Пласти солістів А. Рибинського, 21.10 Легка музика у англ. орк., 21.50 Спорт. вістки, 22.05 Концерт ба- лан, 22.55 Огляд преси, 23.00 Ост. вістки, 23.15-23.55 Легка і танк. музика з пл. (мелод. Вердіана П.).

За величю відповідає Олександр Костик

Видас Виданнча Спілка „Діло“

З доукарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринк